

Przewodniczący: prof. dr hab. Krzysztof Spalik

Instytut Biologii Ewolucyjnej
Wydział Biologii Uniwersytetu Warszawskiego
Centrum Nauk Biologiczno-Chemicznych
ul. Żwirki i Wigury 101, 02-089 Warszawa
e-mail: spalik@biol.uw.edu.pl

DOTYCZY: znak spr. DLP.ZLN.0210.11.2020

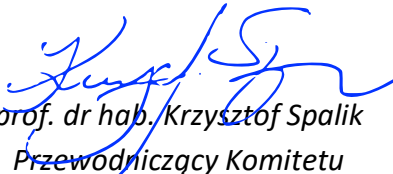
Warszawa, 20 sierpnia 2020 r.

Sz. P. Wojciech Murdzek
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Szanowny Panie Ministrze,

Komitet Biologii Środowiskowej i Ewolucyjnej Polskiej Akademii Nauk przesyła w załączeniu uwagi do projektu *Ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych* (numer w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów – UC35).

Z poważaniem,

prof. dr hab. Krzysztof Spalik
Przewodniczący Komitetu

Załączniki

- Załącznik 1. Uwagi Komitet Biologii Środowiskowej i Ewolucyjnej Polskiej Akademii Nauk do projektu *Ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych* (numer w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów – UC35).

Załącznik 1

Uwagi Komitet Biologii Środowiskowej i Ewolucyjnej Polskiej Akademii Nauk do projektu *Ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych* (numer w wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów – UC35)

(1) Art. 1 pkt 3 (w zakresie dodawanego art. 3c ustawy)

Rekomendacja Komitetu:

Komitet rekomenduje usunięcie art. 3c z projektu Ustawy.

Uzasadnienie:

Komitet rozumie intencję zmiany jako mającej usprawnić proces wydawania zgód na badania na zwierzętach i realizacji projektów badawczych opartych na takich badaniach. Jednakże, wbrew intencjom, taka zmiana doprowadzi do komplikacji organizacyjnych znacznie większych niż obecne, a na dodatek będzie skutkować obniżeniem konkurencyjności polskiej nauki. Nasza rekomendacja wynika z następujących przesłanek:

- a) Spośród wniosków o finansowanie składanych w agencjach takich jak Narodowe Centrum Nauki (NCN) i Narodowe Centrum Badań i Rozwoju (NCBiR), tylko około 20% wniosków uzyskuje finansowanie. Jeśli zatem zgoda lokalnej komisji etycznej (LKE) ma być uzyskiwana przed złożeniem wniosku, lokalne komisje będą musiały rozpatrywać pięć razy więcej wniosków – z których większość, nawet po akceptacji, nie będzie realizowana. Zmiana będzie więc skutkowała ogromnym marnotrawstwem pracy i czasu wnioskodawców, członków komisji oraz biur obsługujących komisje, a na dodatek marnotrawstwem papieru. Zmiana taka będzie więc prowadzić do znaczącego podniesienia kosztów – finansowanych zarówno po stronie wnioskodawców, jak i komisji z budżetu Państwa.
- b) Powszechnie wiadomo, że już obecnie lokalne komisje z trudem dotrzymują jednomiesięcznego terminu wydania opinii i w praktyce jest on bliższy dwóm miesiącom, wliczając czas faktycznego doręczenia decyzji wnioskodawcy. Przy wymuszonym przez planowaną zmianę wzroście liczby wniosków termin ten jeszcze się wydłuży. Ponieważ terminy składania wniosków o granty są sztywne, dla upewnienia się, że wniosek zostanie przez LKE rozpatrzony w odpowiednim terminie, musiałby on być złożony do LKE przynajmniej 3 miesiące przed terminem, w jakim przyjmowane są wnioski o granty – a i to może być za mało w przypadku, gdy LKE wskaże na potrzebę zmian. W konsekwencji:
  - plany badań we wnioskach o granty będą z zasady przestarzałe;
  - proponowana zmiana uniemożliwi składanie do agencji takich jak NCN poprawionych wniosków w następnych konkursach, bo czas między ogłoszeniem wyników jednej edycji a terminem złożenia wniosków do następnej edycji konkursów jest krótszy niż czas, w jakim LKE jest w stanie rozpatrzeć wniosek.
- c) Jest nie tyle wyjątkiem, co raczej normą, że recenzenci wniosków o granty badawcze sugerują wnioskodawcom zmiany w projektach, a także sami wnioskodawcy

wprowadzają zmiany w planach badawczych, wynikające choćby z nowych informacji naukowych, pojawiających się w okresie przynajmniej 10 miesięcy (a często dłużej) od złożenia wniosku o grant do rozpoczęcia badań. W przypadku większości projektów, które uzyskały finansowanie, wnioskodawcy będą i tak musieli przygotować wnioski o zatwierdzenie zmian w procedurach, a lokalne komisje etyczne – te zmiany rozpatrywać. Ponieważ formuła wniosku o zatwierdzenie zmian w procedurach jest niemal równie skomplikowana, jak opis nowych badań, oznacza to znowu ogromną dodatkową pracę. Proponowana zmiana nie będzie więc prowadziła do zamierzonego usprawnienia.

- d) W uzasadnieniu zmiana motywowana jest też troską o konsekwencje komplikacji wynikających z możliwości, że badania, na które przyznano grant nie uzyskają zgody LKE. Argument ten jest chybiony, gdyż zarówno wnioskujący o granty i kierownicy jednostek badawczych, w których badania mają być realizowane, jak i członkowie paneli przyznających granty, mają świadomość komplikacji, jakie wynikają z takiej możliwości. Mają też wiedzę o tym, jakie badania mogą rodzić wątpliwości LKE. Dlatego przypadki, o jakich tu mowa, są i będą nieliczne. Utrudnienia nałożone na realizujących ogromną większość projektów, a także wzrost obciążenia pracy LKE, są więc niewspółmierne do skali tego problemu.

(2) *Art. 1 pkt 32*

Rekomendacja Komitetu:

Komitet rekomenduje dodanie Art. 38a. w brzmieniu:

„Art. 38a. Wnioski składane do komisji w sprawach, o których mowa w art. 36 ust. 1 pkt 1, uchwały podejmowane w tych sprawach, a także protokoły i inne dokumenty wytworzone w toku prac Komisji i lokalnych komisji nie stanowią informacji publicznej.”

Uzasadnienie:

Informacje zawarte we wnioskach składanych do LKE winny być objęte taką samą ochroną, jak wnioski składane do NCN i NCBiR. Zapobiegnie to procederowi kradzieży własności intelektualnej. Składane wraz z wnioskiem do LKE streszczenie nietechniczne wyczerpuje obowiązek informowania o opinii publicznej o zawartości wniosków. Co więcej, rozwiązanie takie jest wprost zalecane w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/63/UE z dnia 22 września 2010 r. w sprawie ochrony zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych (Dz.U.UE.L.2010.276.33), gdzie czytamy „(41) Aby informować opinię publiczną, ważne jest podawanie do wiadomości publicznej obiektywnych informacji na temat projektów wykorzystujących żywe zwierzęta. Nie powinno to powodować naruszenia praw własności ani ujawnienia informacji poufnych. Dlatego użytkownicy powinni przekazywać anonimowe, nietechniczne streszczenia tych projektów, a państwa członkowskie powinny je publikować. Opublikowane informacje nie powinny naruszać anonimowości użytkowników”.